

JIŘINA ŠIKLOVÁ

1935-2021

ANGAŽOVANÁ PRACOVNICE PRO POLITICKOU A SOCIÁLNÍ SPRÁVEDLNOST

Jiřina Šiklová, rozená Heroldová, je známá nejen jako vysokoškolská učitelka, ale zejména jako doktorka filozofie, socioložka, spisovatelka, publicistka, signatářka Charty 77 a politička. Narodila se v Praze v roce 1935 do rodiny učitelky a očního lékaře. Po úspěšném složení maturitní zkoušky na gymnáziu studovala historii a filozofii na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Byla jednou ze zakládajících osobností Katedry sociologie na Filozofické fakultě v roce 1965.

Od roku 1956 byla členkou KSČ, neboť jí umožnila aktivně se zapojit do politiky. Ze strany ale v roce 1969 vystoupila, což jí stálo její místo na Filozofické fakultě, kde přednášela. Po jejím propuštění z fakulty pracovala jako uklízečka v Klementinu, věnovala se zde samostudiu a také poskytovala svým studentům konzultace. V 70. letech se stala sociální pracovnící na geriatrickém oddělení v Thomayerově nemocnici v Praze, kde se věnovala výzkumu. V této době také spolupracovala s Petrem Pithartem na pašování ilegálních knih do zahraničí a zpět. Tuto práci vykonávala až do roku 1981, kdy byla zatčena StB a obviněna z podvracení republiky. Po svém propuštění v roce 1982 ovšem pašování knih obnovila a později se vyjádřila, že pro to, v co člověk věří, stojí za to "nechat se zavřít".

Po roce 1989 začala opět přednášet sociologii na FF UK a iniciovala zde i založení Katedry sociální práce, kterou také do roku 2000 vedla. Založila také organizaci Gender Studies v Praze. Jednalo se o kontaktní středisko českých ženských organizací a o knihovnu, která postupně vznikala hromaděním feministických knih v v jejím bytě. Byt Jiřiny Šiklové se tak na několik let stal místem, kde pořádala přednášky, jazykové kurzy a diskuze i se zahraničními feministkami. Právě založení Gender Studies následně sehrálo důležitou roli i při snahách o prosazení problematiky genderu - vztahu mezi muži a ženami a jeho mocenských aspektů - do českého školství. První kurzy gender studies se uskutečnily na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v roce 1992 a byly zcela financovány Nadací Gender Studies.

V roce 2009 Jiřina Šiklová kandidovala za Stranu zelených do Evropského parlamentu a o rok později za Stranu zelených pro Královéhradecký kraj do sněmovny. Nepodařilo se jí ale získat mandát.

Je také autorkou mnoha knih, např. Dopisy vnučce (2007), Matky po e-mailu (2009), Vyhoštěná smrt (2013), Omlouvám se za svou nepřítomnost: dopisy z Ruzyně 1981-1982 (2015).

Za svůj život získala i řadu ocenění - v roce 1999 jí prezident Václav Havel udělil Medaili za zásluhy I. stupně, v roce 2000 získala plaketu Alice Masarykové za zásluhy o rozvoj sociální práce, v roce 2020 získala u příležitosti svých 85. narozenin Stříbrnou medaili Senátu Parlamentu ČR za její úsilí o záchranu literatury a uchování svobody a občanské společnosti.

Zemřela 22. 5. 2021 ve věku 85 let.

"Když se někdo nechce angažovat, tak ať potom nenadává na druhé. Leda na sebe.
Ráda cituji jednoho z nejvýznamnějších konzervativních politických myslitelů
Edmunda Burkeho: Nikdo nedělá větší chybu než ten, kdo nedělá nic
v domnění, že to málo, co udělat může, nemá cenu."

- Jiřina Šiklová, 2004

Zdroje

GELNAROVÁ, Jitka a Ema SOUČKOVÁ, ed. Vlastním hlasem: In her own voice. Praha: Národní muzeum, 2019. ISBN 978-80-7036-592-2.

Historie Gender Studies, o.p.s [online]. 18.3.2013. [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://genderstudies.cz/gender-studies/historie.shtml?x=237046>

Jiřina Šiklová (1935 - 2021). Paměť národa [online]. [cit. 2022-05-08]. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz > siklova-jirina-1935>

PAVELKA, Zdenko. Jiřina Šiklová: Nepovažuju se za oběť ani za bojovnici. Novinky.cz [online]. 17.11. 2004. [cit. 2022-05-08].

Dostupné z.: <https://www.novinky.cz/kultura/clanek/jirina-siklova-nepovazuju-se-za-obet-ani-za-bojovnici-40097000>

Fotografie

Fotografie Jiřiny Šiklové [online]. Wikipedia.org. [cit.2022-05-07]. Dostupná z: [https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ji%C5%99ina_%C5%A0iklov%C3%A1_\(10.5.2021\)_II.jpg](https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Ji%C5%99ina_%C5%A0iklov%C3%A1_(10.5.2021)_II.jpg)